

EDINOST

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekah, četrtekah in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. — Obujno izdanje stane: za jeden mesec f. 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece f. 2.50, za pol leta f. 5.—, za leto f. 10.—. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje oziroma. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se račun po tarifi v petiti; za naslove z dobimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega razvidnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvalne, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinstvi je moč!“

V združevanju je moč delavca.

Nedolgo temu smo pisali, da so se pričeli tudi avstrijski delavci združevati ali organizirati in to postavnim putem, da pridejo do materialnega poboljšanja in političnih pravic.

Že Bog je rekel: Ni dobro samemu biti, in dal je Adamu družico Evo.

Oba združena v družini sta lažje prenašala življenja težave.

Še hrast samotarni ni varen pred nevihto, a hrastov gozd živi in se ohrani sto in sto let.

Na podlagi družine nastajale so slovenske kmečke s družice, kjer več sorodnih družin dela in živi ob enem ognjišču pri nerazdeljenem posestvu. Tako so dobile veljavo in moč srednjeveške stanovske zadrage ali obehovstvo, kjer je dobil vsak rokodelce svoje zavetje. Zadruga skrbi za vsacega — vank ud zadruga za vso zadrugo.

A ne samo obrtniki in rokodelci, tudi trgovci so se združevali in s tem postajali močnejši.

Poglejmo le severonemško „hanse“ t. j. kupčijsko pomorsko družbo, kolike veljavo je bila za tedanji svet.

Ozrmo se na nižnjemško in angleško „kupčijsko pomorsko kompanijo“ (1606), ki je združevala močmi in kapitali močno obogatila Holande in Angleže, nadladala vso svetovno pomorsko kupčijo, zasedla eno najbogatejših dežel na celim svetu — Vzhodno Indijo.

Nočem naštevati razna društva prejšnjih stoletij, dovolj nam je, če se malo osremo v sedanji čas. Kako bi bilo mogoče, da bi se kapital zbiral v taki veličini, ako bi ne bila največja podjetja, kakor velike fabrike (tovarne), rudokopi, železnice, parni savodi in pomorska kupčija v rokah združenih moči; bogataši so združili kapitale in si skupili inteligenco; tako oni zdaj bogatijo, ker vedo, da le v združenju je velikaneska sila.

Tako društva imajo danes tako veljavo, gospodarsko in politično moč, da je prišla vsaka vlada k njimi računati; med tem, ko posamezni trgovec ali fabrikant, naj bo še tako bogat, ni tako štet in upliven kakor v zvezi s večjo družbo. Tudi posamezna trgovska hiša obstoja le nekoliko let, medtem ko dobro vladeno družba, evatejo, stoletja. — Združene duhovne in materialne sile imajo vse druge posledice kot posamezne.

Združena delavska moč se naj-

jasneje kaže na delu, na izvršenih velikaneskih strojih, parobrodih, stavbah, mostovih, prekopih in sto in sto drugih del.

In delavec naj bi postal osamel, le on naj bi za se živel in trpel? Kedo se vamili posameznega, kedo ga še steje, ako ohromi, se obrabi? Nihče.

K vedemu, da tega in onega gospodar pohvali: ta mi je zlata vreden in mu tudi, ako je pravičen, plačilo poviša za par desetico. A to je vse. In ko ga ne bo več potreboval — ali mu hodo še zlata vreden?

Beda in trpljenje sta delavca spametovala; morda je mislil na pridno bučelico, katera po malem nabira, a vendar za mrzlo simo nabere dovolj. Saj jih je toliko in toliko; vanka pinece kapljico medu in satovje je polno!

Ni mu kazalo ostati osamelemu, še sama narava mu vedno kaže pot k družanju.

Dokler smo zdravi na delu, družimo se, odlagamo od zaslužka — da bomo imeli v času nesreče.

Is tacihi misli so nastale delavske podpora društva. Težko nese tožak od pičlega zaslužka, a vendar nese radovoljen svoj delež, da bo obvarovan v času bolezni.

A delavska društva imajo tudi veliko moralno moč, ker prepričujejo delavca o moči v združenju. Če ima pri tem še duševni dobiček, da se podučuje, da čita liste, da se zabava, no potem mu postane društvo nekaj narodni dom, ponosen je nanje.

Se vé da je to le pričetek delavskega združevanja, to je le eden obroček v verigi širje delavske organizacije. O tem pozneje. M. K.

Politiške vesti.

Državni zbor. V dodatek k poročilu v večernem izdanju „Edinosti“ z dne 10. t. m. objavljamo posamične člene vladinega načrta glede prisvojitve tržaških javnih skladišč (magazini generali) in hangarjev.

1.) Odobruje se dogovor trgovskega in finančnega ministerstva s Tržaško občino in trgovinsko zbornico kot lastnikom skladiščnega podvzetja in dogovor s Lloydom.

2.) Delnične obveznice v nominalni vrednosti gl. 1.750.000, katere morajo izročiti koncesionarji, umaknejo naj se stalno iz prometa.

3.) člen govori o oprostu pristojbin in kolekov ter o oprostu davka na sgradbo.

„Hvala Bogu!“ vzdihne Lackovič. Pri-deta po dolgem hodniku do velike sobe.

Prijor je poklical drugega milosrčnika in hlapca, katerega je imel Lackovič za vrt-narja. Prišedši v sobo reče prijor:

„Prosim Vas, gospod Lackovič, dajte mi pipo.“

„Pipo.“

„Da, soparica je in tobak draži živce.“

„Živce? Ker ravno hočete, nate jo.“

„Gospod Lackovič, prosim, dajte mi pa-lico; navada je, da nikdo ne sme nositi palice.“

„Palico? Kadar je navada, naj bo.“

„Povejte mi, gospod Lackovič, ali imate morda kako rezilo pri sebi?“

„Imam krivec. Na, glejte“, reče in ga izvelo iz žepa.

„Dajte ga meni.“

„Krivce? Naj bo!“ se začudi Lackovič.

„Zdaj pa Vas prosim, pokažite mi čajev na-sad, ker imam še drugega posla dovolj.“

„Prosim Vas, bodite mirni, sedite.“

„Hvala, nimam časa, pokažite mi nasad čaja“ reče razdražen Lackovič.

„Mirujte, sicer —“

„Kaj sicer? Ste-li zno-reli? Kak človek ste? Kakšne neumnosti hočete uganjati?“

4. Vladi dovoljuje se za leto 1894. kre-dit v znesku 200.000 gl., s katerim naj po-ravna stroške za pridobitev in upravo skla-dišč. Dohodki in stroški skladiščnega pod-vzetja morajo se staviti od leta 1895. naprej vsako leto v državni proračun. — Motivacija govori o sedanjih nepopolnih uspehih skla-diščnega podvzetja ter o dragini v Trstu, nastavi valed te okolnosti. Tržaško prista-nišče propada gledé trgovinskega prometa; v interesu domače prekomorske trgovine in brodarstva mora se ustaviti to propadanje. V to pa je treba državne podpore. Najumest-nejšo sredstvo, po katerem more državna uprava vplivati neposredno v poboljšanje tr-žaške trgovine je to, da kupi vlada skladišča. V svojo upravo prevzame jih dne 1. aprila t. l., da se more najemščina za skladišča sni-žati prej ko možno. — Za Lloydove hangarje plača država, kakor smo bili že omenili, 1.083.000 gl. v 90 letnih obrokih po 44.828 gl. Lloyd se obvesuje nasprotno, da uporabi ta denar za gradnjo ladij v tuzemstvu, upravljal pa bode s hangarji po pogodbi še 90 let ter plača državni upravi najemščino 44.000 gl. na leto.

„Odeček za uravnanje valute“ je v po-drobni razpravi dne 10. t. m. vprejel brez spremembe prve štiri člene zakonskega na-črta, valed katerega naj se umakne iz prometa za 200 milijonov gl. državnih bankovcev. V razpravi predložil je finančni minister dr. Plener, da se umakne za sedaj 100 milijonov gl. bankovcev, za katere je še pripravljen kovati denar.

Volilna prenosova. V nedeljo dne 11. t. m. zboroval je na Dunaju klub levice v po-sebni seji. V to sejo prišel je tudi finančni minister dr. Plener, da „pomiri“ levico, ka-tera je nekoliko razjarjena valed vladinih iz-jav voditeljem koalicionanih strank gledé vo-lilne prenosove. Minister izjavil je, da vlada hoče in mora izvesti volilno prenosovo, ako hoče ostati zvesta svojemu programu, izjavljenim pred drž. zborom o nje nastopu. Nikakor pa ni treba vznemirjati se valed tega, ako vlada doalej ni še predložila kon-kretnih predlogov, kajti ista postopa v tej zadevi polagoma, „korak za korakom“. In baš to načelo je najboljšje jamstvo v to, da vlada ne namerja presenečiti parlamenta: ne-davno sklenil je ministerski svet, da volilne prenosove ne predloži drž. zboru prej, nego so se koalicionane stranke sporazumele vsaj o načelnih potezah prenosove. (Tešek poroč. zares!) Zatorej ni nikakor osnovan

Prijor vzdigne roko, milosrčnik in hlapec planeta na Lackoviča in mu oblečeta zobun in avežeta z vrvo roki, če tudi se je seló branil.

„Bestiae infernales!“ vpije stari advokat. „Ali vas je obsedil vrag? Ali Vas nisem prav razločno vprašal po čaju sv. Gervasija in Protazija?“

„Po čaju?“ vpraša prijor.

„Da, škiljava vrana fraterska!“ hučuje se Lackovič.

„Saevit (mahnila)“, reče prijor svojemu tovarišu. „Jankič, daj!“

„O — o — o!“ zakriči Lackovič, „ti norci imajo mene za norca! Mene za norca! Mene, ekonoma, kakoršnega še ni videla Hr-vatska, ki napravlja očet na debelo.“

„Očet?“ povpraša prijor.

„Da, očet, mrcina ti; tako bo kisel, ka-kor je tvoja duša!“

„Saevit!“ ponovi prijor. „Jankič! Tu!“

In zopet se spusti debela ploha na Lac-kovičovo glavo.

„Joj! mati moja! Kako sem žel in hanc apoluncam latrunculum? Ali veste veste Vi, kaj je duša, Vi golazni? Ali veste, da

strah, češ, da vlada namerja kakoršnokoli isnenadenje. — O Hohenwartovem protipred-logu povedal je minister, da je priznal grof Hohenwart sam v pričo zastopnikov koali-cionanih strank, da je protipredlog njega lastno delo, nikakor pa klubovo, kate-remu je vodja. — Seja trajala je dve uri, ne da bi bil izčrpljen dnevni red, valed tega na-daljevala se je včeraj. Omenimo še, da se je v seji preditala zaupnica posl. Heilsberga, sedanjega vodje levice, ministroma Plenerju in Wurmbrodu.

„Hohenwartov klub“ odložil je svoja posvetovanja o volilni prenosovi do po-Velikičadi.

Nastopki razprave proti „Omladini“. V Pragi pričela je preiskava proti izgredekou o razpravi proti „Omladini“. Dotični obtoženi so ščuvanja; ne znamo pa še, koliko jih je in kdo so. Kot priče zaslišali so že vse čas-nikarje, ki so bili pričujoči o razpravi proti „Omladini“.

Različne vesti.

Koncert Foerster. Sijajna so bila poro-čila, ki smo jih o nastopih Antona Foersterja ml. dobivali iz daljne Nemčije in sadnjih dnij tudi iz Ljubljane in Zagreba. Že po teh poročilih smo spoznali, da mora naš umetnik res biti pijanist prve vrste; v soboto pa smo se sami prepričali, da je bil ta dobri glas tudi popolnoma opravičen.

Umetniško igranje na glasovirju se bi-stveno slaga iz dveh glavnih elementov, iz dovršene tehnike in iz finega predavanja. In v našem Foersterju se te dva elementa kaj-lepo združujeta v harmonično celesoto. Menda je ni tehniške zapreke, ki bi je Foerster ne premagal! On je pač kos vsem zahtevam, ki jih dandanes stavljamo na ročno spretnost modernih pijanistov-virtuozov. Nočemo tu po-drobneje naštevati rekvizitov s katerimi de-luje pijanist — vsaj strokovnjaki jih itak poznajo — nočemo povdarjati, kako da ima Foerster vse te posamezne rekvizite v svoji oblasti: sadostuje naj, če rečemo, da Foer-sterjeve roke že v tem osiru smaganoano vladajo na tastah glasovirja. In pa njegovo predavanje! Ta čarobni piano in pianissimo, n. pr. v Lisztovem „rajanji vil“, ki ti kar sapo zapre! Človek bi ne verjel, da zna isti nastroj izpod istih rok zadoneti tudi tako mogočno, tako veličastno, kakor n. pr. pri „fugi“ v Schubert-Lisztovi „popotnikovi fan-taziji“ ali pa pri „avatheni koračnici“! Toda

bošče plačali s glavo, meni, ki bom napravil avilo na veliko?“

„Svilo?“ vpraša mirno prijor in nadaljuje: „saevit, Jankič! Tu!“

In tretjič oblije hladna ploha Lackoviča. Z obilnim obilvanjem nemilosrčnih mlo-srčnih bratov premočen uda se Lackovič in se skritim srdom zijá v svoje mučitelje, ki ga pazljivo opazujejo. Vzdrami se, kakor bi se nečesa domislil in prične se krohotati:

„Ha, ha! Zdaj se mi je zjasnilo v glavi! Zdaj sem spoznal peklenko spletko, katero so mi spletli! Otmar, ti si to storil! Ti si se združil s tem Belecubovim pomočnikom, da me ugonobiš. Tebe, kateremu sem hotel dati svojo hčerko, tebe je prevzela peklenka strast, zavist, da bom tudi jaz deležnik no-vega podvzetja. Bog ve, da ni tudi mojemu prijatelju Baltazarju storil kaj hudega! Po-slušajte me, mučitelji, poslušajte mojo ple-miško besedo: ta areisplotkar Otmar Lillien-feld nikdar ne dobi moje hčere, ste-li ališali? Nikoli in nikoli ne bo moj družbenik mojega podvzetja — velike avilarnice —“.

„Jankič!“ zavpije prijor.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Lepa Anka. (19)

Hrvatski spisal Avgust Senoa.

Poslovenil Peter Medvedček.

(Dalje.)

„Naravno, naravno. Koliko let ste že v Zagrebu?“

„Dve, domine clarissimo!“

„Narave, naravno, jaz sem se že pred več leti umaknil na svoj repinski tukulum. Gospa Justicija se vladí zdaj v vankim vra-gom in čudim se, da jo mestni glavar ni še dal zapreti; moja boginja je Cerere. Za mo-jega časa je bil prijor pater Onufrius. A zdaj in medias res. Tukaj Vam izročam pi-smo od barona Otmarja Lillienfelda, potem pa bodite tako dobri in mi pokažete novi čajev nasad.“

„Čajev nasad?“ začudi se prijor.

„No, da! Prosim Vas, ne uganjajte ko-medij, ad modum reverende, jaz izgovorim le dve besedi: Sveti Gervazij in Protazij.“

„Sveti Gervazij in Protazij?“ začudi se zopet prijor, prebere hitro pismo, a prebravši je, se strese in premeri s očesom Lackoviča.

„Aha! Zdaj razumem“, reče prijor, „poj-dite z menoj.“

Foerster ne razloži samo strogo v posebnih nuancah, on tudi v obse dobro premišli, kaj da ima igrati, on igra isranito, igra s čutom. Kako nečeno-milo je n. pr. proizvajal Chopinovo „Nocturno“ ali pa dražestno „Danse des Elfes“ mladega Saplinskova! Posebna hvala pa gre — vsaj po poročevalčevem osebnem menenju — našemu rojaku zato, da se skrbno izogiblje boleznim, ki včasih kar epidemično razsaja posebno med mladimi virtuozii: pri Foersterju ne najdeš tiste umetne nervoznosti, tiste brezmerne afektacije, ki nam le premnogokrat zagreni umetniški užitek tudi pri veliko slabših pijanistih. Foerster igra mirno in elegantno, njegova oseba in njegova osebnost ostane popolnoma v ozadju; tem hvaležnejši pa se razsodni poslušalec naslaja z umetnostjo, katere mu ne podaja drugega, nego skladbo, skladbo brez tujih pripadkov, ampak ravno to skladbo tako pregledno in jasno, tako kristalno-čisto, da v duhu kar vidi vsako pojedino noto. In taka umetnost je prava umetnost! — Zato pa, dragi naš umetnik-rojak, le hodi zvesto naprej po poti, na katero si toli uspešno ukrenil! Res je sicer tudi umetnikova pot težavna pot, in za rožami navdušenega priznanja se skriva le preveč ojetrega trnja; tudi umetnikovo življenje je le nepretrgan boj, vedno učenje. Toda niti tronotek ne dvomimo o tem, da Te Tvoja isredna nadarjenost in Tvoja neomahljiva vestnost ne pripeljeta slednjič na tisto zaželjeno mesto, kjer bodeš kot svetla zvezda stal na glasbenem obnebnju! Mi pa budemo pasno sledili Tvojem delovanju, bratakim vselej se hočemo tudi mi radovati nad Tvojimi vasehi in ponosno pokazemo zmerom tudi na Tebe, kot na nov dokaz resničnosti pesnikovih besed, ki pravijo, da našega roda sin „vse doseže, kar mu drago“!

Konečno naj še omenimo, da je Foersterju pri koncertu služil krasen glasovir iz trdke Blüthner na Lipskem. Res je pač, da bi pod rokami takega umetnika okivila še marsikatera stara „škatlja“, toda izvrstnosti tega nastroja se res nismo mogli nadeviti. Vse lahko privabijo iz njega: zdaj Ti sadoni kot polnih orgelj glas, kakor velik orkester, zdaj zopet žvrgoli in šubori, kakor da bi po njegovih strunah tajuostno vel sefirjev dih!

Glede obiska pa se kar lahko poslužimo store in že tipične fraze, da je bil koncert le pičlo obiskan. Vendar pa je bilo zanimanje tem večje. Občinstvo je kaj pasno sledilo posameznim točkam, ki so bile res vsekosni velesanimivo, in burno odobravanje je rastlo od komada do komada, tako da je bil naš umetnik konečno primoran še k dodatku. Z veseljem povdarjamo, da so bili tršaški Slovani in občinstvo kaj častno in mnogobrojno zastopani. Tako je prav! Upamo pa, da bomo ob prihodnji jednaki priliki še na boljšem, kajti tudi tukaj se nam je dejanski držati gesla „Svoji k svojim“!

—2—

Slovenski pijanist Anton Förster in laška nestrpnost. Slovenski umetnik Anton Förster dal je napraviti, kar je vse hvale vredno, za slovensko občinstvo slovenske vsporedne koncerta, kateri je priredil dne 10. t. m. v Schillerjevi dvorani in o katerem poročamo na drugem mestu. Ta povsem naravni postopek pa je jako vznemiril slabe živce tukajšnjega lista „L'Indipendente“. Ta piše namreč pod naslovom „Mal consiliato“ (Slabo so mu svetovali) s ozirom na navedeno okolnost moj drugim tako-le: Ako bi se bili izdali (vsporedi) v nemškem jeziku, naj bi še bilo, ko igra nemški umetnik v dvorani, ki nosi ime „Schiller“ (Kaka milost! Op. stavčeva.) Ali v slovenskem jeziku! (Grozno! Vsklik stavčev.) Kdo je dal gospodu Försterju tak nasvet? Morda kak sodrug — umetnik? Na vsak način naj bode uverjen, da se mu je svetovalo slabo, jako slabo, ter da ni ugodil niti onim, ki so mu prepustili dvorano iz uljudnosti.

Koliko neresnic in — budalosti v par vrsticah! — Najprej vedi, revče „Indipendente“, da je umetnik Förster ein slovenskih (českih) starišev, rojen v Senju, vzgojen pa v Ljubljani in da se s ponosom čuti Slovan. Nadalje smo prepričani, da se vodstvo društva Schiller čuti pač zavišeno nad takimi malenkostmi. V umetnosti ne sme vladati narodna nestrpnost. V umetnosti ne uganja politike oni, koji umetnost vsakemu narodu odpira v njegovem jeziku, ampak oni, kateri

mišli, da je umetnost monopol le ene narodnosti. Kar se pa tiče uljudnosti društva „Schiller“, katero je g. Förster baje storil, opomni je, da je g. Förster dne 7. t. m. članom istega društva brezplačno igral. To je bilo pač toliko vredno, da je smel disponirati o svojem koncertu s dne 10. t. m. po svoji volji. Namesto, da se „Indipendente“ toliko šopiri s dobrimi svojimi sveti, naj bi bil raje svetoval svojim ljubim Italijanom, da bi bili bolj mnogobrojno obiskali Försterjev koncert. Od vseh poslušalcev bilo je najmanjše tri četrtine Slovanov. Po takem so se slovenski vsporedi pač bolje izplačali nego italijanski. Tu velja pač izrek: „Si tacuisses, philosophus mansisses.“

Iz proračunskega odbora. Z Dunaja se nam piše: Pri raspravi o proračunu ministerstva za notranje poslove in sicer pri naslovu „uprava posamičnih dežel“ tožil je poslanec dr. Gregorčič radi takozvanih urivanj (Einschub) pri podeljevanju političnih služeb v Primorju; pošiljajo se namreč tja od ministerstva uradniki na škodo onih uradnikov, ki služujejo tam. Mimo tega se je pritoževal tudi, da se nameščajo uradniki, ki ne poznajo jezika ljudstva. Gospod minister notranjih poslov markiz Baccouchem odgovarjal mu je, da je posebno v Primorju težko nameščati uradnike, večje vsem jezikom, ker da je treba poznati štiri jezike. Ministerstvo pripoznava, da bi morali uradniki poznati jezike ljudstva ter da tudi gleda na to, da namesti take, ki jih poznajo. V pomanjkanju takih uradnikov pa namešča uradnike, večje vsaj dvem jezikom, mej tema svedoča nemakemu, a zahteva od dotičnikov, da se priuče še tretjemu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda darovali so igralci „kineškega biljarda“ v gostilni „Pri velikem oblaku“ v Škoda 60 stotink. — Nabral je g. A. Milič v gostilni g. I. Tancota na Nabrežini 2 gl. 5 nvč.

Češka prosveta. Dne 11. t. m. zborovalo je v Pragi gledališko društvo. V tej seji vprejeli so predlog, da se sediša v Pragi še jedno narodno češko gledališče, katero bode stalo okolo 400.000 gl. O tem predlogu bode v kratkem raspravljala deželni odbor. Baron Pražak predložil je, da se dovoli podpora češkemu gledališču v Brnu.

Z Grete se nam piše: Kar presenetila nas je vest, objavljena v večernem izdanju cenjene „Edinosti“ od dne 27. preteč. m., da se je sprejela pri obnem zboru podružnice Sv. Cirila in Metoda na Greti resolucija, na podlagi katere se ima prenesti otroški vrtec z Grete na Belvedere.

Mi se popolnoma vjemamo s vsebino članka, priloženega v cenjeni „Edinosti“ s dne 3. marca t. l., h kateremu dodajemo še nekaj pojasnil.

Ko se je ustanovil pred nekaj leti italijanski vrtec sloglasne „Pro Patrie“ na Greti, posvetovali so se nekateri gretarski rodoljubi, kako bi se dala preprečiti velika nevarnost, katere je protila po raznarodovanju njihove dece. Bivši rojanski kapelan, gosp. P., navduševal je tedaj nekatere mladeniče k ustanovitvi podružnice Sv. Cirila in Metoda in res se je jelo na to delati, ali glavne pomoči je manjkalo, t. j. onega, kateri bi si upal sklicati shod. Radi tega je zaspala stvar za nekaj časa, dokler se ni poprijel bivši predsednik gosp. Martelancu resne ideje, da se morajo ugotoviti naše želje. Njegov trud in drugih rodoljubov ni bil zastoj, kajti kmalu za tem stala je podružnica na Greti kot mala trdnjava proti sloglasni „Pro Patriji“. Ali to ni bilo še dosti. Vsrok, kateri nas je vodil k ustanovitvi podružnice, je bil ta, da si priborimo v kratkem tudi otroški vrtec, kateri naj bi stal uprav blizu one sanjke, katere je bila namenjena lovit naša otroka. Žalibog, da ni bilo v bližini primernih prostorov, zbok česar je moral namerovani vrtec namestiti se v Rojanu, nekaj preoddaljeno od namerovanega mesta. A s tem nismo še dosegli uprav onega cilja, po katerem smo hrepeneli, t. j. izvesti naše nedolžne otročiče iz sovražnikovih sanjk, kajti tem otrokom bil je Rojan preoddaljen.

Še le čez par let se je posrečilo bivšemu predsedniku gosp. Martelancu s velikim trudom in naporom pridobiti nam drugi otroški vrtec v četrtem okraju in to uprav ondi, kamor je bil namenjen prvotno — na Greti; a to še le tedaj, ko smo dobili primerno prostoro. In sedaj nam hočejo tega odvzeti.

Mi si neojamo povprašati: so-li gospodje, kateri so sklenili resolucijo, pomislili na posledice, katere lahko povzroči ta resolucija? Nimajo-li slovenski otroci iz Belvederja bliže pohajati otroški vrtec v Rojanu, nego li oni z Grete? Nadejajo se, da slavno vodstvo ne ugoditi oni resoluciji, kličemo: Ne podirajte onega, kar so priborili drugi s velikim trudom in naporom! G r e t a r s k i.

Iz Sežane se nam piše: Z ozirom na vest iz Sežane, prijavljeno v sobotnem večernem izdanju, prosimo popraviti, da se je svota 4 gl. 16 nvč za družbo sv. Cirila in Metoda nabrala še pred 14 dnevi in sicer pri stavi Rončelji - Štolfal gl. 3 gl., 16 nvč pa so darovali zbrani prijatelji.

Iz Lokavca pri Ajdovščini se nam piše: Županom v Lokavcu je bil te dni izvoljen g. Vidmar, po domače „Grofič“, podžupan pa so: Fr. Blaško, Josip Slokar in A. Rustja.

Iz Zagorja na Pivki se nam piše: V večernem izdanju 29. številke Vatega cenjenega lista je čitati: Za spomenik pok. Iv. Sluge, učitelja v Tatrhu, darovali so nadalje sledeča gospoda: V. Pin nabral med rodoljubi v Knežaku 3 gl. 48 nvč. To je pomota, kajti nabralo se je v Zagorji na Pivki pri zabavnem večeru ondotnega bralnega društva, kjer so bili navzoči samo trije rodoljubi iz Knežaka, drugi so bili vsi iz Zagorja.

Policijske. Po noči na nedeljo ulomili so neznan tatovi v tabakarno Elize Ipavio v ulici del Bosca in ukradli duhana in smok v skupni vrednosti 12 gl. — Kmet Jakob Mikuš iz Idrije izročil je dne 10. t. m. neznanemu tofaku 20 gl., da mu kupi 200 kg. soli. „Neelani“ tofak pa si je mislil, da si kupi rajše za-se kak boljše „užitek“ in zaradi tega prepustil je Mikušu, da ga čaka, dokler se ne naveliča. Mikuš pričakuje še danes premetenega tofaka, sol in — svoj denar. — V nedeljo so prijeli stražarji 38 letno Františko Z. iz Sežane, ker je pohajala po Trstu kljubu temu, da je odgnana iz Trsta. — V brezplačno stanovanje in obakrbo spravili so redarji 44letno postrežnico Jerico Prudiš iz Cirknice, ker je na sumu, da si je prisvojila žensko krilo, katero se ve da ni bilo njeno. — Pred gospodo tatovi res ni varna več nobena stvarica. Po noči na večer odnesli so na dvorišču hñe št. 33 v ulici Giulia vodovodno pipo, vredno 5 gl. Ako si namerjajo napeljati lasten vodovod, potem bodo pač mirno spali — gostilničarji.

Razprava Niederkorn. Kakor smo bili že objavili, vrtila se je rasprava proti tršaškemu lekarakemu pomočniku Hermanu Niederkornu, iz Gorice, dne 10. in 11. t. m. v Inomestu. Porotniki odgovorili so na prvo vprašanje (gledé žaljenja Nj. Vel.) s 12 dā. na drugo (motenje javnega miru) s 11 dā in na tretje (širjenje prepovedanih tiskovin) s 12 dā. Scdišče je na to obsodilo Niederkorna na 10 mesecev tuške ječe in 25 gl. globe.

Poskušon samomor. Po noči na nedeljo okodila je 23letna Lisa Useta iz Pulja, stanujoča v sagati Marinella, raz obročje „Mandrachio“ v morje. Retili so jo finančni stražnik Šubart, nek mornar in jeden stražar. Odpeljali so jo v bolnišnico. Vsrok poskušonemu samomoru: „neurodna ljubozon“ in pa — pijanost.

Madjarski apostol. Zagrebška „Hrvatska“ prinaša neko vest po „Budapesti Hirlapu“, po kateri je grof Albin Ozaki, ogrski naučni minister podelil 100 učiteljem in učiteljicam podporo po 40 gl., ker so se odlikovali kot posebni širitelji madjarskega jezika, dasi sami niso madjarske narodnosti.

Koledar. Danes (13.) Rozina; Evfranzija. — Jutri (14.) Matilda, kr.; Evthij, muš. — Prvi krajec. — Solnce iside ob 6. uri 24 min., zatoni ob 5. uri 56 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri s jutraj 9 stop., ob 2 pop. 12 stop.

Loterijske številke, izžrebane, 10. t. m.
Dunaj 72, 32, 49, 18 58.
Gradeo 26, 39, 5, 59, 50.
Temešvar 4, 83, 71, 25, 76.

Najnovejše vesti.

Dunaj 11. Gospodarska komisija gosposke zbornice priporoča s ozirom na vladino motivacijo, da naj vsprejme gosposka zbornica brez spremembe tačasno trgovinsko pogodbo z Rusijo.

Dunaj 12. Cesar se vrne na Dunaj dne 17. t. m. ob 7. uri s jutraj. Odklonil je svedani vsprejem.

Dunaj 12. (Poslanska abornica). Podpredsednik dr. Kathrein omenil je s priročnimi besedami zasluge pok. poslanca Benočja. — Glede trgovine na obroke govorila sta glavna govornika posl. Sigmund proti in posl. Pininski s s dotični zakonski nadrt. Zbor sklenil je zatem preiti v podrobno raspravo.

Dunaj 12. Združena levica objavila je, da je nje klub z vsami glasovi proti jednemu odobril popolnoma točke 1, 2 in 5 vladinega nadrtja za volilno preseno. Zajedno isjavlja, naglasujoč potrebo volilne reforme, da hoče podpirati vladu na podlagi po nje načelniku vsprejetih načel.

Dunaj 12. 30000 delavcev se je podalo danes na centralno pokopališče, da položijo vence na grobove padlih upornikov ob ustaji dne 13. marca l. 1848. Pripetilo se ni v tem ničesar isrednega.

Pariz 11. Danes so zaprli 5 anarhistov, med katerimi je Italijan Jurij Roccon. Pri raznih anarhistih premogokopih v Decazvillu, bile so hišne preiskave.

Buenos Ayres 11. Iz Rio Grande (Brazila) javljajo, da se je general Solgado odrekol revoluciji ter odpustil do 1000 vojakov.

Trgovinski borojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 724-725, za jesen 749-751. Koruza za maj-juni 491-492. — Oves za spomlad 697-698.
Pšenica nova od 77 kil. f. 735-740, od 78 kil. f. 745-750, od 79 kil. f. 755-760, od 80 kil. f. 765-770, od 81 kil. for. 775-780, Ri 545-546; oves novi 695-740.
Jedmen 685-925; prosa 410-180.
Hredne ponudbe pšenice, popravilvanje mirno. Prodalo se je 20.000 met. stot. po starih cenah. Koruze pomanjkuje, jako stalno. Vreme lepo.
Praga. Nerašdirani sladkor: stalen. Za februar 16-80, april 16-75. Za maj 16-80. Nova roba september 15-90.
Budimpešta. Spirit, 16.50-17.-, miren.
Havre. Kava Santos good average za mare 102-75, za juli 98-50.
Hamburg. Santos good average za mare f. 81-25, maj 80-75, september 77-45.

Dunajska borna 12. marca 1894.

	danes	predvčeraj.
Državni dolg v papirju	98-15	98-30
„ „ „ v srebru	98-10	98-10
Avstrijska renta v slatu	130-10	119-95
„ „ „ v kronah	97-80	97-70
Kreditne akcije	366-25	365-80
London 10 Let.	124-95	124-85
Napoleoni	9-11 1/2	9-11 1/2
100 mark	61-10	61-07 1/2
100 italj. lir	43-25	43-25

SVOJI K SVOJIM!

V novi prodajalnici jestvin in kolenajalnega blaga **Aloja Vesel** v Trstu, ulica Barriera vechia št. 2, je napredaj najljubše blago po ugodni ceni. Sladkor, kava, riš in moka vedno sveža. Olje najfinje, domače in čno. Testenina v velikem izboru kolikor napolitanska tolikor domača jako dobra. (26)

Gostilna „Al Telegrafo“, Piazza Dogana št. 2 toči istrsko vino po 38 nvč. belo po 32 nvč. V družini po 26 nvč. od lednega litra vijle. Izborna kuhinja. Sprjemamo se narodila na obed in večerje po smerah cenah. Podpisani se nadeja torej, da ga bodo gostje obiskavali v velikem številu. Udani
28-5 V. Covacich.

Josip Errath
v Mokronogu na Kranjskem
prodaja orehe po a. gl. 17 — nove slive po a. gl. 8 — namizna jabalka po a. gl. 12 — delavski sir po a. gl. 50 — sveža štiraka jajca v zabojih s 1440 komadi po najnižjih cenah. (4)

Dobro kuharico
iščejo trije samci na deželi.
Oglašenja s pogoji v uredništvu tega lista.

Fran Škabar
via delle Legna št. 5.
priporoča svojo delavnico električnih strojev, telefonov itd. posebno pa strelododov za mesto in na deželi.

Pekarija!
se dā v najem, na deželi v jako pripravnem kraju, tik farne cerkve in štirirazredno šole, kjer ni do sedaj nobenega peka. — Kje, pove uredništvo tega lista! (5)

Konj na prodaj
4 leta star, 15 3/4, pesti visok, dober za vse, vozi sam in s parom, lepe nošnje in dobre krvi. Barve je kostanjevorjave. Kje? pove uredništvo tega lista. (9).